

Plán realizácie rozvoja finančnej gramotnosti

Základná škola, Výčapy – Opatovce 185

DODATOK k inovovanému ŠkVP č. 1

Vypracovaný v súlade: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2,

MŠVVaŠ SR, 1.9. 2018

Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl, MŠVVaŠ SR

Inovovaný školský vzdelávací program, ZŠ Výčapy- Opatovce 185

Dátum účinnosti : 1. september 2018				
	funkcia	meno	dátum	podpis
schválil	Riaditeľ školy	Mgr. Mária Civáňová	25.9.2018	
vypracoval	Koordinátor finančnej gramotnosti pre nižšie stredné vzdelávanie	Mgr. Michal Práznovský	20.9.2018	
Prerokované a schválené na pedagogickej rade				

1. CHARAKTERISTIKA

je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, zamestnanie, kultúra či miesto bydliska. Je to označenie pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. V súvislosti so zvyšovaním vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti je podstatnou zložkou zameranie na vonkajšie prostredie na trhu práce, kde je uplatnenie možné vo forme zamestnania alebo samozamestnania.

V súlade s cieľmi vzdelávania vo finančnej oblasti škola implementuje hlavné témy Národného štandardu finančnej gramotnosti do svojho školského vzdelávacieho programu. Jednotlivé témy národného štandardu aplikuje vo vybraných témach predmetov vo všetkých vzdelávacích oblastiach na oboch stupňoch vzdelávania: ISCED 1 a ISCED 2.

2. CIELE

Prvoradým cieľom vo výchovno-vzdelávacom procese je rozvíjať a prehĺbovať finančnú a spotrebiteľskú gramotnosť našich žiakov tak, aby sa vedeli orientovať v základných pojmoch z oblasti finančnej gramotnosti, aby si osvojili základné zručnosti pre efektívne plánovanie a riadenie svojej finančnej budúcnosti.

Očakáva sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie pojmy správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

Ciele finančnej gramotnosti budú napĺňané aplikáciou vhodných metód a foriem práce – práca s informačnými zdrojmi, brainstorming, diskusie, problémové metódy, situačné a rolové hry, besedy, pojmové mapy a pod. Žiaci budú zoznamovaní s ekonomickými problémami spoločnosti a aktívne zapájaní do práce na hodine. Žiaci sa budú sami aktívne podieľať na práci počas vyučovacích hodín, budú vyhľadávať témy, zaujímať k nim stanoviská. Počas jednotlivých vyučovacích hodín budú vedení k hospodárnemu zaobchádzaniu s osobnými vecami, k hospodárnemu zaobchádzaniu s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej.

3. SPÔSOBY IMPLEMENTÁCIE

Pri uplatňovaní jednotlivých tém, ktoré sú rozpracované do celkových a čiastkových kompetencií, bude potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvetly a tieto riešiť vo vzťahu:

- k fungovaniu jednotlivca, domácností a podnikov v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,
- k hodnotovej orientácii k peniazom,
- k modelom zabezpečenia jednotlivca a domácností peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb,
- ku vzdelávaniu angažovaných a zodpovedných občanov,
- k zvýšeniu tvorivosti a inovácií v existujúcich organizáciách,
- k rozvoju vedomostí a ambícií založiť podniky a nové pracovné miesta,
- k vytvoreniu udržateľného rastu a kultúrneho, sociálneho a ekonomického rozvoja,
- k poskytnutiu príležitostí a nástrojov pre jednotlivcov utvárať svoj vlastný život.

4. TEMATICKÉ OKRUHY A KOMPETENCIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov;
2. Plánovanie, príjem a práca;
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov;
4. Úver a dlh;
5. Sporenie a investovanie,
6. Riadenie rizika a poistenie.

4.1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: *Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach*

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2: *Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov*

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3: *Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom*

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia 4: *Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí*

Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

4. 2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia : Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: *Identifikovať zdroje osobných príjmov*

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2: *Vypracovať finančný plán*

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 3: *Vysvetliť daňový a odvodový systém*

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 4: *Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania*

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

4.3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia : Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: *Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby*

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2: *Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov*

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3: *Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe*

Opísať spôsoby rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia 4: *Popísať používanie rôznych metód platenia*

Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

4.4. Úver a dlh

Celková kompetencia Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: *Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov*

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2: *Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov*

Uviest' príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3: *Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predlžením) alebo ako ich zvládnuť*

Uviest' príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

4.5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: *Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite*

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia 2: *Zhodnotiť investičné alternatívy*

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

4.6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: *Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie*

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2: *Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením*

Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 3: *Charakterizovať komerčné poistenie*

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

5. ZAPRACOVANIE A APLIKÁCIA TÉM FINANČNEJ GRAMOTNOSTI DO ŠKOLSKÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ

Implementácia finančnej gramotnosti môže byť realizovaná ako blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov. Učiteľ má voľný priestor implementovať finančnú gramotnosť aj v iných učebných predmetoch a témach tým, že využije aktuálne situácie. Žiak na 1. stupni získava informácie o finančnej gramotnosti primerane veku, pričom sa získané vedomosti, zručnosti a hodnotové postoje rozširujú špirálovite vzhľadom na obsah učiva a vek žiakov.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
<ul style="list-style-type: none"> • prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia- význam peňazí, priority tovaru
<ul style="list-style-type: none"> • kontrolovať osobné údaje a informácie- kľúč od šatňovej skrinky, domu, cenné veci
<ul style="list-style-type: none"> • hra na obchod- akým spôsobom tovar vymeniť, reklamovať, vrátenie sumy
<ul style="list-style-type: none"> • rolová hra – správanie sa pri podvode, odhalení klamstva
Využitie v predmetoch : Matematika, Občianska náuka

Plánovanie, príjem a práca
<ul style="list-style-type: none"> • Štúdium je primárnym predpokladom na získanie zamestnania ako zdroja príjmov
<ul style="list-style-type: none"> • Vzťah človeka a rodiny k peniazom
<ul style="list-style-type: none"> • Vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny
<ul style="list-style-type: none"> • Priority v určovaní výdavkov
<i>Využitie v predmete: Matematika, Občianska náuka</i>

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť výhody a nevýhody hotovostného a bezhotovostného platobného styku
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť a porovnať si navzájom rebríček hodnôt (zdôrazniť význam duchovných hodnôt)
<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať základné ľudské potreby - jedlo, šatstvo, veci osobnej potreby, hračky, teplo, peniaze
<ul style="list-style-type: none"> • robiť zoznam životných potrieb v domácnosti, ktoré musia rodičia platiť zo mzdy
<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti
<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti, osvojiť si potrebu hospodárneho

zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole a mimo nej
<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa a naučiť sa rozlišovať peniaze, ich hodnotu
<ul style="list-style-type: none"> • hospodárenie s vlastným vreckovým
<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť systém cenových relácií, výhodnosť nakupovania v akcii, nakupovania rovnakého tovaru lacnejšie v iných obchodoch
<ul style="list-style-type: none"> • charitatívne organizácie - ako môžem pomôcť, význam, upozorniť na podvodníkov
<ul style="list-style-type: none"> • vedieť porovnať cestovanie z finančného hľadiska, vedieť si kúpiť cestovný lístok
<ul style="list-style-type: none"> • popísať spôsoby šetrenia peňazí, zber druhotných surovín, šetrenia energií
<ul style="list-style-type: none"> • pravdivosť reklamy
<i>Využitie v predmete: Matematika, Anglický jazyk, Informatika, Technika, Občianska náuka</i>

Úver a dlh
<ul style="list-style-type: none"> • opísať situácie, kedy si človek peniaze/ predmety nakupuje a kedy si ich požičiava, popísať
<ul style="list-style-type: none"> • Dôsledky požičiavania predmetov a financií, poškodenie
<ul style="list-style-type: none"> • Splátkový kalendár - odkladanie peňazí na tento účel
<ul style="list-style-type: none"> • Dôveryhodnosť a nezodpovednosť človeka, následky nedodržania sľubov
<ul style="list-style-type: none"> • Požičiavanie kníh z knižníc, pracovných nástrojov
<i>Využitie v predmete: Matematika,</i>

Sporenie a investovanie
<ul style="list-style-type: none"> • zmysel sporenia - kúpa konkrétnej veci, finančná rezerva
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcie bánk
<ul style="list-style-type: none"> • Nebezpečenstvo pôžičiek od nebankových úverových spoločností
<i>Využitie v predmete: Matematika, Občianska náuka</i>

Riadenie rizika a poistenie
<ul style="list-style-type: none"> • nedbanlivého narábania s peniazmi / zadlženie sa v dôsledku väčších výdavkov ako príjmov, vreckové na týždeň miniem za dva dni a požičiam si od kamaráta/
<ul style="list-style-type: none"> • poistenie a jeho význam v prípade cestovania
<ul style="list-style-type: none"> • výhody spoločného poistenia triedy
<ul style="list-style-type: none"> • poistenie domácnosti, ochrana pred živelnými pohromami
<i>Využitie v predmete: Matematika, Občianska náuka</i>

Zpracovanie tém finančnej gramotnosti do predmetov v 5. roč.:

PREDMET	Tematický celok/téma	Téma NŠFG	Kompetencie
MATEMATIK A	Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby
	Odhad, zaokrúhľovanie prirodzených čísel		
	Počtové výkony s prirodzenými číslami	Plánovanie, príjem a práca	Identifikovať zdroje osobných príjmov. Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)
	Riešenie slovných úloh na sčítanie a odčítanie prirodzených čísel	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Popísať používanie rôznych metód platenia. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny.
	Porovnávanie rozdielom		
	Delenie prirodzených čísel Porovnávanie podielom	Sporenie a investovanie	Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov. Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.
Obvod obdĺžnika, štvorca, trojuholníka, jednotky dĺžky Slovné úlohy – obvody	Úver a dlh	Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov. Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov. Zhodnotiť investičné alternatívy.	
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a	

	matematické myslenie		<p>pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.</p> <p>Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe</p> <p>Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.</p>
Informatika	Komunikácia a spolupráca: vyhľadávanie na webe	<i>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</i>	Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa
TECHNIKA	Príprava jedál a výživa/ Rozpočet na prípravu jedla	<i>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</i>	<p>Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby</p> <p>Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.</p>

ANGLICKÝ JAZYK	Človek na cestách, cestovanie	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať moderné spôsoby platenia.
---------------------------	--	--	---

Zpracovanie tém finančnej gramotnosti do predmetov v 6. roč.:

PREDMET	Tematický celok/téma	Téma NŠFG	Kompetencie
MATEMATIK A	Desatinné čísla Vyvodenie desatinného čísla z praxe – eurá	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby
	Riešenie slovných úloh na sčítanie a odčítanie desatinných čísel	Plánovanie, príjem a práca	Identifikovať zdroje osobných príjmov. Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)
	Delenie desatinných čísel	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Popísať používanie rôznych metód platenia. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny.
	Aritmetický priemer	Sporenie a investovanie	Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov. Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.
	Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka, jednotky obsahu Slovné úlohy – obvody a obsahy	Úver a dlh Riadenie rizika a poistenie	Uviest' možnosti využitia voľných finančných prostriedkov. Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov. Zhodnotiť investičné alternatívy. Identifikovať riziká, prínosy

			<p>a náklady jednotlivých typov úverov. Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru.</p> <p>Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľností (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).</p>
--	--	--	--

OBČIANSK A NÁUKA	Moja rodina	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby
	Poslanie a funkcie rodiny		
	Vzťahy v rodine, fungovanie rodiny	Plánovanie, príjem a práca	Vysvetliť prvky osobného rozpočtu – pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory v rodinnom rozpočte. Charakterizovať typy rozpočtov na úrovni rodiny.
	Práva a povinnosti členov rodiny	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.
	Život vo viacgeneračných rodinách	Úver a dlh	Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.
	Naši príbuzní, priatelia, susedia	Sporenie a investovanie	A Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov plikovať na príkladoch jednoduché úročenie.
Vzťahy medzi členmi rodiny	Riadenie rizika a poistenie	Vysvetliť hodnotu a význam tzv. núdzového fondu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a dlhodobé ciele.	
			Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov. Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru.
			Vysvetliť rozdiel medzi

	<p>Moja vlasť</p> <p>Európska únia Moja vlasť</p>	<p><i>Úver a dlh</i></p> <p><i>Riadenie rizika a poistenie</i></p>	<p>poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia). Uviest' príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom. Uviest' príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhových. Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Vedieť charakterizovať zdravotné, sociálne, dôchodkové, úrazové a poistenie v nezamestnanosti.</p>
--	--	--	---

ANGLICKÝ JAZYK	<p>Krajiny, mestá a miesta / Krajiny a svetadiely Slovná zásoba, pravidelné slovesá v minulom čase, výslovnosť</p>	<i>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</i>	Opísať moderné spôsoby platenia. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.
Technika	<p>Krajina, ktorej jazyk sa učím / Turistické miesta Nepravidelné slovesá v minulom čase elektrická energia, elektrické obvody</p>	<i>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</i>	Porozumieť prepočtu meny (napr. eura na české koruny, britské libry, americké doláre a naopak.)
Informatika	<p>Komunikácia a spolupráca: vyhľadávanie na webe</p> <p>Informačná spoločnosť: digitálne technológie v spoločnosti</p>	<i>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov</i>	Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa Opísať moderné spôsoby platenia. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

6. PLÁN PRÁCE KOORDINÁTORA FINANČNEJ GRAMOTNOSTI:

6.1: Oboznámiť sa s Metodikou pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl (novoprijatí pedagógovia), oboznámiť sa s NŠFG verzia 1.2

6.2 Jesenný zber starého papiera – september

Téma: Plánovanie, príjem a práca , Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Kompetencie:

- zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb,
- identifikovať zdroje osobných príjmov,
- vysvetliť žiakom systém cenových relácií a nasmerovať ich na zodpovedné
- rozhodovanie pri nákupe napr. cena za papiere recyklované a nové
- vyhodnotiť vzťah práca a osobný príjem.

6.3: Svetový deň sporenia 31. 10. 2017 (posledný októbrový týždeň)

Téma: Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie

Kompetencie:

- vysvetliť žiakom zmysel sporenia: mať záujem si niečo kúpiť alebo si tvoriť stabilnú finančnú rezervu t. j. šetrenie, ukladanie na bankový účet)
- zvýšiť povedomie žiakov o význame úspor pre domácnosti, rodinný rozpočet.

výtvarné práce na tému: „Význam a dôležitosť sporenia pre domácnosti a ekonomiku krajiny ako dôležitého prvku v boji proti chudobe.“

6.4: Medzinárodný deň nenakupovania 29. 11.2018.

Téma: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Kompetencie:

- Tento deň upozorňovať na negatívne dopady nakupovania na životné prostredie,

naše zdravie a samotný život. Deň je výzvou vzdania sa nákupného vozíka na jeden deň a venovať ho sebe, rodine alebo priateľom a rozpoznať tak skutočné potreby.

6.5: Deň ľudských práv 10. 12. 2018

Téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov, Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Kompetencie:

- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia,
- uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov,
- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov,
- identifikovať zdroje osobných príjmov,
- uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe,
- opísať základné práva spotrebiteľov,
- charitatívne organizácie - ako môžeme pomôcť, zber obnoseného šatstva a obuvi (diskusia)

Žiaci sa pod vedením svojich učiteľov zapoja do vianočnej burzy zhotovením vianočných výrobkov a dekorácií. Zisk z predaja bude použitý na aktuálne potreby školy. Výstup: výrobky detí do vianočnej burzy

6.6: Deň Zeme 22.4.2018

Téma : Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov, Plánovanie, príjem a práca

Kompetencia:

- prevziať zodpovednosť za zber recykláciu odpadov doma i v škole, ktorá vedie k úspore
- materiálov, financií a energií.
- výtvarné práce z rôznych odpadových materiálov

6.7 Blokové vzdelávanie Finančnej gramotnosti (dátum neurčený)

Téma: všetky

Kompetencia: všetky

Blokové vzdelávanie žiakov deviateho (po prípade aj ôsmeho) ročníka pomocou didaktickej hry pod vedením certifikovaného lektora zo spoločnosti OVB Slovensko.